INFLUENȚA ORIENTALĂ

ASUPRA

LIMBEI ȘI CULTUREI ROMÂNE

DE

LAZĂR ŞAINEANU

I

INTRODUCEREA

LIMBA.—CULTURA.—RESULTATE.—CONCLUSIUNE.
BIBLIOGRAFIA

BUCURESCI
Editura Librăriei SOCECŬ & Comp., Calea Victoriei 21

PC 615 513 v.1

INTRODUCEREA

Viel Fremdwörter, viel Culturverkehr; viel entlehnt, viel gelernt; eine reiche Geschichte, eine an mannigfachem Gute reiche Sprache.

Hehn, Italien, p. 211.

60936 ·· A

DE ACELAȘI AUTOR:

Incercare asupra Semasiologiei limbei române. Studii istorice despre transițiunea sensurilor. Tesă de Licență în Litere. Lucrare premiată de Universitatea din Bucuresci, 1887.

Les Jours d'emprunt ou les Jours de la Vieille (Dilele Babei). Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doctor-

würde. Paris-Leipzig, 1889.

Raporturile între Gramatica și Logica, cu o privire sintetică asupra părților cuvîntului. Studiu de Linguistică generală. Prelegeri tinute la Universitatea din Bucuresci, 1891.

Istoria Filologiei române, cu o privire retrospectivă asupra ultimilor decenii. Studii critice. A doua edițiune.

Bucuresci, 1892.

Basmele Române, în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele poporelor învecinate și ale tuturor poporelor romanice. Studiu comparativ. Operă premiată și tipărită de Academia Română. Bucuresci, 1895.

Studií folklorice. Cercetări în domeniul literaturei po-

pulare. Bucuresci, 1896.

Influența orientală asupra Limbei și Culturei române:

I. Introducerea: Limba, Cultura, Resultate, Bibliografia.

II. VOCABULARUL: 1. Vorbe populare. 2. Vorbe istorice, Imprumuturi literare, Indice general.

Hards. a-4-12-46 539271

PREFAŢA

Studiul acesta este o încercare de a sistematisa resultatele actiunii elèmentului oriental (în special osmano-tatar) asupra limbel și culturel române. Pornind de la substratul linguistic și ajutat de fîntânele istorice corespundetore, autorul și-a propus de a presenta, într'un tabloŭ general, datele cele mai importante ale acestei influențe seculare. În literatura europénă a împrumuturilor linguistice, nu cunóscem de cât o singură monografie — aceea a lui Weise despre Vorbele grecesci în latinesce (1882) — care să corespundă pe deplin scopului propus: ținêndu-se bineînțeles sémă de restricțiunile ce se impun atât sub raportul mediului cât și mai ales privitor la bogătia izvórelor de informatiune. Cititorul va putea să judece, întru cât dorința nóstră corespunde realității, în starea actuală a sciinței.

Autorul acesteĭ Introducerĭ a debutat în cariera filologică cu o schiță despre Elementele turcesci în limba română (1885), apărută mai întâi în Revista d-luĭ Gr. G. Tocilescu. Acea lucrare, deși plină de neajunsurĭ, a făcut totuși sciința să facă un pas înainte în acestă direcțiune, atât prin lucrările similare ce a provocat cât și prin utilisarea eĭ de către nisce autorități ca Miklosich (în al seŭ "Nachtrag zu den türkischen Elementen"),

Gustav Meyer (în ale sale "Türkische Studien"), Picot (în glosarul la "Chronique d'Uréchi") și maĭ ales d. Hasdeŭ, care, în Magnum Etymologicum, a luat'o ca punct de plecare în scrutarea

vorbelor românesci de origină osmanlie.

Cu o adeverată predilecțiune autorul și-a îndreptat totdeauna privirile către acea primă producțiune a activității sale sciințifice. Studiile și meditațiunile vîrstei mature aŭ venit astfel să completeze acea încercare juvenilă și s'o facă mai puțin imperfectă. Materialul lexical din acea schiță a fost cu totul remaniat și supus unei tratări strict istorice prin stabilirea demarcațiunii între present și trecut cu privirea specială la extensiunea teritorială (după principiile generale expuse la § 31 și 109—111).

Introducerea de față va fi urmată de materialul lexical, ce a servit de basă la acéstă sintesă

istorico-linguistică.

Fie-m' permis, înainte de a încheia, să adresez mulțumirile mele recunoscetore în primul rînd bibliotecarilor Academie' Române și d-lui Prof. I. Bogdan, care a binevoit să publice în "Convorbir'i Literare" acestă Introducere; apoi și în special stimatului meŭ amic Dr. Karl Foy, Profesor de limba turcă la Seminarul oriental din Berlin, care cu sciința și sfaturile sale n'a încetat de a me ajuta în tot cursul deselor mele nedumeriri.

Bucuresci, Sepembre, 1900

Lazăr Şaineanu

Іивітеї месе ѕотії

IN AMINTIREA TIMPURILOR GRELE